

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: K2-20C/87/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120329552
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kováčová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2024:6120329552.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX B., 2/ D. B., nar. XX.X.XXXX, bytom E. F. XXX, XXX XX E. F., 3/ G. H. B., nar. X.X.XXXX, bytom I., J. XX, 4/ F. B., nar. X. X. XXXX, bytom I., C.. B. K. XX, všetci zastúpení advokátom JUDr. Tomášom Čverčkom, AK, Čajakova 5, Košice, proti žalovanému: Mesto Košice, so sídlom Košice, Tr. SNP 48/A, IČO: 00691135, o zaplatenie 17.523,44 eur s príslušenstvom, sudkyňou JUDr. Vierou Kováčovou

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a .
Súd priznáva žalovanému náhradu trov konania v miere 100%.

odôvodnenie:

1. Dňa 1. 7. 2020 bol Okresnému súdu Banská Bystrica podaný žalobný návrh neb. žalobkyne L. B., nar. XX. X. XXXX, zomr. dňa 6. 10. 2020, ktorým sa domáhala zaviazania žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 17 523,44 eur s prísl., ako aj náhrady trov konania so skutkovým odôvodnením, že je vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXXX, kat. úz. I. – M., vedeného Katastrálnym úradom Košice, Správa katastra Košice, vo veľkosti 1/3 z celku, parc. č. XXXX/X N. D. XXX A., F. K. XXXX/XX N. D. XX A., F. K. XXXX/XX N. D. XXX A., F. K. XXXX/XX N. D. X XXX A., F. K. XXXX/XX N. D. XXX A., F. K. XXXX/X N. D. XX A. L. F. K. XXXX/XX N. D. XXX A., ktoré už od roku 1957 užíva žalovaný. Žalovaný na týchto pozemkoch zrealizoval výstavbu verejnej zelene, ktorá skutočnosť vyplýva nielen z LV, na ktorom je stanovený spôsob užívania pozemku, ale aj z listín Magistrátu mesta Košice, v ktorých žalovaný uviedol funkčné využitie uvedených parciel v zmysle platného územného plánu hospodársko-sídelskej aglomerácie Košice a že pre ne je definovaná funkcia verejnej zelene a v zmysle strategického dokumentu Mesta Košice – Miestneho územného systému ekologickej stability (MUSES) schváleného uznesením č. 811/2013 MZ, je táto lokalita špecifikovaná ako mestské biocentrum regionálneho významu BC-RM, schváleného uznesením č. 811/2013 MZ.

2. Právne zdôvodnila žalobu citáciou ust. §§ 123, 451 ods. 1 OZ, čl. 20 ods. 4 Ústavy SR a tiež poukázala na rozhodovaciu činnosť NS SR, napr. sp. zn. 4Cdo/52/2009.

3. Právnym nástupcom neb. žalobkyne sa stali žalobcovia v 1. až 4. rade, s ktorými súd pokračoval v konaní.

4. Okresný súd Košice II rozsudkom zo dňa 22. 3. 2022 žalobe v celom rozsahu vyhovel.

5. Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný včas odvolanie.

6. Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 2Co/134/2022 zo dňa 17. 7. 2023 zrušil uvedený rozsudok prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd preskúmaním

vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie zistil, že súd prvej inštancie žalobcami uplatnený nárok posúdil podľa § 123 až § 421 a nasl. OZ a uviedol, že aplikáciu zák. č. 66/2009 Z. z., ktorej sa dožadoval žalovaný neaplikuje, keď má za to, že nie sú splnené zák. predpoklady. Súd prvej inštancie dospel ku skutkovému záveru, že na pozemkoch, patriacich žalobcom nie je umiestnená verejná zeleň, ktorá podľa zák. č. 131/91 Zb. by bola prešla do vlastníctva mesta – žalovaného a preto nemožno na posudzovanú vec aplikovať zák. č. 66/1999 Z. z.

7. Súd prvej inštancie tiež zdôvodnil svoje rozhodnutie tým, že tzv. Borovicový háj, v ktorom sa nachádzajú pozemky patriace žalobcom, nikdy nebol vlastníctvom štátu, neprešiel do vlastníctva obce/ žalovaného Mesta Košice podľa zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí. Pretože žalovaný bez akejkoľvek dohody a odplaty užíva nehnuteľnosti patriace žalobcom, posúdil ich nárok za dôvodný a zaviazal žalovaného k úhrade žalobcami uplatneného bezdôvodného obohatenia.

8. Odvolací súd právne závery súdu prvej inštancie, že na vec nemožno aplikovať zák. č. 66/2009 Z. z., považoval v prvom rade za predčasnú argumentáciu a za neúplnú, nepresvedčivú. Vytkol súdu prvej inštancie, že sa nevyporiadal s právnou argumentáciou žalovaného o potrebe aplikovať na skutkový stav ust. § 1 ods. 2 a § 4 ods. 1, 2 zák. č. 66/2009 Z. z., t. zn. uplatnený nárok posúdiť ako nárok na finančnú náhradu za zákonom zriadené vecné bremeno a nezaoberal sa žalovaným predloženými listinnými dôkazmi a to kópiami rozhodnutia odboru výstavby ÚPaA Obvodného národného výboru Košice 2 z 15. 3. 1985, č. Výst./224-a/1985-Bk, zápisnicou z pracovného jednania ohľadom územného rozhodnutia akcie „ Borovicový háj v lokalite Košice – Západ „ zo dňa 8. 3. 1985, Hospodárskou zmluvou o prevode správy národného majetku zo dňa 10. 11. 1987, Protokolom o prechode vlastníctva majetkových práv a záväzkov v zmysle zák. č. 138/1991 Z. z. o majetku obcí z 3. 5. 2004. Súd záverom dal do pozornosti súdu prvej inštancie to, že odvolací súd v minulom období opakovane v obdobných veciach týkajúcich sa právnych vzťahov medzi vlastníckymi pozemkov v Košiciach, kat. úz. I. – M., v lokalite tzv. Borovicového hája a Mestom Košice dospel k záveru, že ide, zohľadniac pritom Mestom Košice predložené listinné dôkazy, o vzťah medzi Mestom Košice do vlastníctva ktorého podľa osobitného predpisu zák. č. 138/1991 Zb. prešla verejná zeleň a vlastníckymi pozemkov pod touto verejnou zeleňou (Borovicovým hájom), posudzovaný podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z., kedy priamo na základe zák. č. 66/2009 Z. z. vzniklo vo verejnom záujme k pozemkom pod ňou, verejnou zeleňou, dňom účinnosti tohto zákona v prospech Mesta Košice ako vlastníka verejnej zelene – Borovicového hája právo zodpovedajúce vecnému bremenu a na strane povinného z vecného bremena (vlastníka pozemku) ide o obmedzenie vo výkone vlastníckeho práva, ktorý je povinný na svojom pozemku vo verejnom záujme strpieť – rozhodnutia KS Košice 2Co/205/2021, 3Co/191/2021, 6Co/78/2022.

9. Mestský súd Košice na pojednávaní konanom dňa 15. 3. 2024, sa oboznámil aj s ďalšími žalovaným predloženými dôkazmi a to Delimitačným protokolom zo dňa 28. 6. 1991, ktorým došlo k formálnemu odovzdaniu lokality Borovicový háj z odovzdávajúcej organizácie Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košice, š. p., na preberajúcu organizáciu Správa mestskej zelene Košice a geometrickým plánom č. 241-1-3601-45-82 zo dňa 6. 12. 1982, obsahujúci špecifikáciu pôvodných parciel, nachádzajúcich sa v lokalite Borovicový háj a to parc. č. XXXX N. D. X,XXXX O., parc. č. XXXX N. D., X,XXXX O., F. K. XXXX/X N. D. X,XXXX O., F. K. XXXX/X N. D. X,XXXX O., F. K. XXXX/X N. D. X,XXXX O., F. K. XXXX/X N. D. X,XXXX O., F. K. XXXX/X N. D. X,XXXX O., na ktoré odkazuje rozhodnutie o využití územia č. Výst./2224-a 1985-Bk zo dňa 15. 3. 1985 a poznajúc závery rozhodnutí KS v Košiciach v obdobných právnych veciach týkajúcich sa právnych vzťahov medzi vlastníckymi pozemkov v Košiciach, kat. úz. I. – M., lokality tzv. Borovicového hája a Mestom Košice, dospel k záveru, že na uvedený právny vzťah je potrebné aplikovať prísl. ustanovenia zák. č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ zák. č. 66/2009 Z. z. „).

10. V zmysle ust. § 1 ods. 1 a 2 zák. č. 66/2009 Z. z. :

(1) Tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou (ďalej len „ pozemok pod stavbou „).

(2) Tento zákon sa primerane vzťahuje aj na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je umiestnený cintorín, okrem pozemkov vo vlastníctve cirkvi, športový areál alebo verejná zeleň, ak tento cintorín, športový areál alebo verejná zeleň prešli do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu.

11. Podľa § 4 ods. 1 a 2 zák.č. 66/2009 Z. z. :

(1) Ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo, zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je dŕžba a užívanie pozemku pod stavbou vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo, zodpovedajúce vecnému bremenu.

(2) Vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

12. Žalovaný, v spise sa nachádzajúcimi listinnými dôkazmi, ktoré predložil v konaní pred prvým rozhodnutím, ako aj neskôr predloženými (vid' bod 9.) preukázal, že lokalita Borovicový háj mala charakter verejnej zelene už pred rokom 1990. Jedná sa o listinné dôkazy : rozhodnutie o využití územia č. Výst.2224-a 1985-Bk zo dňa 15. 3. 1985 vydané odborom výstavby územného plánu a architektúry ObNV Košice 2, Hospodárska zmluva zo dňa 10. 11. 1987, uzatvorená medzi odovzdávajúcou organizáciou Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košice a preberajúcou organizáciou Správa verejnej zelene Košice, Geometrický plán č. 241-1-3601-45-82 zo dňa 6. 12. 1982, obsahujúci špecifikáciu pôvodných parciel nachádzajúcich sa v lokalite Borovicový háj, na ktoré odkazuje rozhodnutie o využití územia, č. Výst. 2224-a 1985-Bk zo dňa 15. 3. 1985.

13. Z listín tvoriacich obsah súdneho spisu (vid' bod 12.) vyplýva, že sporné parcely žalovaný dlhodobo využíva už od roku 1957, kedy na týchto pozemkoch začal realizovať výstavbu verejnej zelene označovanej ako „ Borovicový háj „. Správou národného majetku „ Borovicový háj „ bol poverený Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košice, ktorý správu ku dňu 30. 11. 1987 odovzdal Záhradníckemu a sadovníckemu podniku mesta Košice – Správa verejnej zelene Košice. Uvedené vyplynulo z Hospodárskej zmluvy o prevode správy národného majetku zo dňa 10. 11. 1987. Ku dňu účinnosti zák. č. 138/1991 Zb. právo hospodárenia k predmetnému nehnuteľnému majetku preukázal ZaSP mesta Košice, pričom Delimitačným protokolom zo dňa 28. 6. 1991 tento majetok bol odovzdaný Správe mestskej zelene v Košiciach, ktorá bola zriadená na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva v Košiciach č. 7/B zo dňa 14. 5. 1991 ako rozpočtová organizácia mesta. Uvedené vyplynulo z Protokolu o prechode vlastníctva, majetkových práv a záväzkov v zmysle zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí zo dňa 3. 5. 2004. Z uvedeného vyplýva, že bola splnená podmienka uvedená v ust. § 1 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z. z. a to, že cit. zákon sa vzťahuje aj na usporiadanie vlast. vzťahov k pozemkom, na ktorých je verejná zeleň, nakoľko táto prešla do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu, ktorým je zák.č. 138/1991 Zb.

14. Pokiaľ v konaní, ktoré predchádzalo prvému rozhodnutiu súdu bolo žalobcami namietané, že uvedenú lokalitu nemožno označiť ako verejná zeleň, pričom v dôsledku protestu prokurátora bolo zrušené uznesenie č. 2/1991 zo dňa 19. 12. 1991 o zakladaní, údržbe a ochrane zelene, súd poznamenáva, že nemožno poprieť fakt, že daná lokalita je zeleňou vo vlastníctve mesta a je prístupnou verejnosti. Pojem verejná zeleň špecifikuje zák. č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v ust. § 47 ods. 5 nasledovne : „ ust. ods. 4 písm. a/ sa nepoužije, ak drevina rastie na území s druhým alebo tretím stupňom ochrany na cintorínoch, zastavanom území obce, na miestach voľne prístupných verejnosti (ďalej len „ verejná zeleň „) alebo na ornej pôde ako solitér, stromoradie, skupina stromov alebo súčasť terasy alebo medze „, z čoho možno vyvodit', že daná lokalita spĺňa charakter verejnej zelene.

15. Charakter zelene a miesta voľne prístupného verejnosti ohľadne danej lokality vyplýva aj z dokumentu MUSES z roku 2013, ktorý bol schválený uznesením XXII. rokovania Mestského zastupiteľstva v Košiciach zo dňa 16. 12. 2013 pod č. 811. Dokumentácia predloženého MUSES predstavuje aktualizáciu MUSES mesta Košice z roku 2006, s rešpektovaním vyčlenených biocentier a biokoridorov vyššieho stupňa z aktualizovaných RUSES mesta Košice z rokov 2006 a 2010 (MUSES rok 2013). Z MUSES vyplynulo, že už od roku 1995 je lokalita Borovicového lesíka nad Popradskou ulicou považovaná za biocentrum na mestskej regionálnej úrovni a zároveň súčasť biokoridoru mestského regionálneho významu (BK-R /M/), Čičkovský potok – BC – R (M) Borovicový lesík nad Popradskou ulicou – BC-R/M/), park na Žriedlovej ulici – BC R/M/), mestský park – Mlynský náhon –

Hornád. Z uvedeného vyplýva, že aj keď VZN mesta Košice č. 2/1991 o zakladaní, údržbe a ochrane zelene, ktoré definovalo pojem verejná zeleň bolo v dôsledku protestu prokurátora zrušené, nemalo to vplyv na zmenu charakteru danej lokality ako verejnej zelene a nakoľko táto verejná zeleň prešla do vlastníctva mesta podľa osobitného predpisu, boli splnené podmienky pre aplikáciu zák. č. 66/2009 Z. z. na prejednávací prípad.

16. Z vyššie uvedeného (ods. 14, 15) vyplýva, že v prípade sporných pozemkov ide o nehnuteľnosti, na ktorých sa nachádza verejná zeleň a preto je potrebné na právne vzťahy z toho vyplývajúce aplikovať ust. zák. č. 66/2009 Z. z., čo v konečnom dôsledku znamená, že k pozemkom, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve žalobcov, vzniklo zo zákona č. 66/2009 Z. z. vecné bremeno v prospech žalovaného, ktoré mu zakladá právny titul k ich užívaniu.

17. Keďže žalobca požadoval od žalovaného finančnú náhradu za vecné bremeno zriadené zák. č. 66/2009 Z. z. vo forme opakujúceho sa plnenia, súd si musel vyriešiť otázku, či v prípade náhrady za nútené obmedzenie vlastníctva podľa zák. č. 66/2009 patrí žalobcom jednorazová náhrada alebo opakujúca sa náhrada. Súd uvádza, že cieľom zák. č. 66/2009 Z. z. je vysporiadať doteraz nevysporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami, ktoré boli delimitované na obce a vyššie územné celky v rámci reformy verejnej správy. Zároveň sa upravuje spôsob usporiadania týchto pozemkov. Nesporne z neho vyplýva, že ním upravené vecné bremeno je dočasným, nie definitívnym riešením do času, kedy vlastník stavby vyrieši stav buď zámennou zmluvou alebo pozemkovými úpravami. Zákon č. 66/2009 Z. z. poskytnutie náhrady vlastníkovi pozemku pod stavbou v podobe náhradného pozemku však podmienil ochotou vlastníka stavby na uzavretie zámennej zmluvy a tiež ďalšou podmienkou, ktorou je existencia pozemku vo vlastníctve vlastníka stavby vhodného na zámenu. Až neuplatnenie uvedeného postupu je dôvodom usporiadania pomerov k pozemku pod stavbou v rámci konania o nariadení pozemkových úprav, pričom osobou oprávnenou požiadať o nariadenie pozemkových úprav je len vlastník stavby, kedy sa má prihliadnuť na jeho potreby, pričom aj v rámci nariadených pozemkových úprav sa usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou vykoná buď formou poskytnutia náhradného pozemku v obvode úprav alebo formou finančnej náhrady, avšak len za kumulatívneho splnenia troch podmienok, ktorým je to, že a/ v obvode pozemkových úprav nie sú pozemky na účely poskytnutia náhrady, b/ ide o pozemok pod stavbou v maximálnej zákonom ustanovenej alebo nižšej výmere a c/ o usporiadanie formou finančnej náhrady požiada vlastník pozemku. Zák. č. 66/2009 Z. z. nerieši otázku finančnej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, avšak vývoj rozhodovacej praxe dovolacieho súdu dospel k záveru, že v prípade náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho zákona podľa zák. č. 66/2009 Z. z. patrí jednorazová náhrada. Súd poukazuje na tieto rozhodnutia :

18. Rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26. 8. 2019 a sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30. 11. 2020, v zmysle ktorých náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z. je jednorazová a vzniká tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona, t. j. ku dňu 1. 7. 2009, pričom sa premlčuje v lehote 3 rokov. Tieto rozhodnutia vychádzajú z rozhodnutí NS SR sp. zn. 3Cdo/49/2014 zo dňa 14. 4. 2016 (R 73/2016) a sp. zn. 7Cdo/26/2014 zo dňa 24. 3. 2016, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a konštatovali, že v nich vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z. z.

19. NS SR v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/17/2019 sa odvoláva aj na akceptovanie judikatúry Ústavného súdu SR, napr. rozhodnutie sp. zn. IV.ÚS 227/2012, IV.ÚS 539/2020 zo dňa 28. 10. 2020, ktorým Ústavný súd SR odmietol sťažnosť proti rozhodnutiu NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018, keď jeho závery nepovažoval za arbitrárne.

20. Ohľadne otázky priznávania náhrady za vecné bremeno podľa zák. č. 66/2009 Z. z. bola rozhodovacia prax dovolacieho súdu obohatená o ďalšie rozhodnutia, v ktorých sa preferuje priznanie jednorazovej náhrady : rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/171/2021 zo dňa 27. 10. 2021, sp. zn. 1Cdo/99/2019 zo dňa 26. 1. 2022, ktoré odkazujú v tejto otázke na odvolávajúce sa rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019.

21. Súd cituje z rozhodnutia NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30. 11. 2020 :

Bod 37. „ Vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z. z. Aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z. patrí totiž k tzv. legálnym (zákonným vecným bremenám), čiže k verejno-právnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejno-právny charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva, zakotveného v zák. č. 182/1993 Z. z. Svedčí o tom nakoniec aj ich zhodná zákonná konštrukcia „.

Bod 38. „ Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z., ak nemá vlastníč stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkovi stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je dŕžba a užívanie pozemku pod stavbou vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu „.

Bod 39. „ Podľa § 4 ods. 2 zák.č. 66/2009 Z. z. vlastníč pozemku pod stavbou je povinný strieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania úprav v prísl. kat. území „.

Bod 40. „ Uvedené ustanovenia označili oprávnenie obcí a vyšších územných celkov držať a užívať pozemky pod stavbami, ktoré sú v ich vlastníctve ako vecné bremeno a v poznámkach pod čiarkou odkazuje na § 151n až § 151p OZ. Ide však o verejno-právne obmedzenie vlastníckeho práva, pretože oprávnenie držať a užívať pozemok neprislúcha konkrétnej osobe, ale druhovo vymedzenému subjektu – obci alebo vyššiemu územnému celku a obmedzenie vlastníckeho práva je odôvodnené verejným záujmom. Stavbami sú predovšetkým cestné komunikácie, materské školy, cintoríny, parky a ďalšie všeobecne prospešné zariadenia, ktoré boli vybudované pred rokom 1989. Zriadenie vecného bremena predstavuje spôsob ako vyriešiť dlhodobu neusporiadanú vzťahy k pozemkom vo vlastníctve iných osôb, na ktorých sa nachádzajú povolené stavby, ktoré boli pôvodne vo vlastníctve štátu a podľa osobitných predpisov prešli na obce a vyššie územné celky. Ide o nedoriešené právne vzťahy z predchádzajúceho spoločenského režimu a zákonodarca prijatím zák.č. 66/2009 Z. z. ustanovil mechanizmy s akými možno usporiadať medzery vo vlastníckych vzťahoch „.

Bod 42. „ I v prípade zriadenia vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zák.č. 66/2009 Z. z. je primeraná náhrada na mieste. Všeobecné súdy vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti plne rešpektujú, že vlastníkom pod stavbami patriacimi obci alebo vyššiemu územnému celku patrí primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena determinovaná proporcionalitou a vyvažovaním hodnoty vlastníckeho práva a hodnoty verejného záujmu (rozsudok KS sp. zn. 10Co/134/2012, uznesenie KS v Prešove sp. zn. 19Co/198/2014, uznesenie NS SR sp. zn. 4MCdo/2/2014) „.

Bod 43. „ Ak judikatúra NS SR akceptovaná Ústavným súdom SR dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z. z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z. Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejno-právnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromno-právnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do kat. nehnuteľností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov „.

22. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu „ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia NS SR, ktoré sú (ako judikáty), publikované v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach NS SR alebo dokonca aj jednotlivo dosiaľ v nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017).

23. S prihliadnutím na vyššie opísaný vývoj rozhodovacej praxe (bod 18. – 22.) súd konštatuje, že v prípade náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva podľa zák. č. 66/2009 Z. z. patrí žalobcom jednorazová náhrada.

24. Pri priznaní jednorazovej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva bolo preto nevyhnutné posúdiť žalovaným vznesenú námietku premĺčania.

25. Podľa § 100 ods. 1 OZ právo sa premĺči, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone upravenej (§ 101 až § 110). Na premĺčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premĺčania dovoľá, nemožno premĺčané právo veriteľovi priznať.

26. Podľa § 100 ods. 2 OZ premĺčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ust. § 105. Záložné práva sa nepremĺčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

27. Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premĺčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

28. V Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2016 je uverejnené rozhodnutie NS SR zo dňa 14. 4. 2016 sp. zn. 3Cdo/49/2014, ktoré rieši nárok na finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z. z., pričom na tento nárok má právo iba pôvodný vlastník pozemku. V súdnom konaní ho môže úspešne uplatniť iba v zákonom stanovenej premĺčacej dobe, ktorá začína plynúť od účinnosti tohto zákona. Aj podľa § 4 ods. 1 zák.č. 66/2009 Z. z. tak isto zo zákona vzniká aj vlastníčkovi pozemku povinnosť strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a to do vykonania pozemkových úprav v prísl. kat. území. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je jednorazová, nemá charakter opakujúceho sa plnenia. Vlastníci pozemkov si mohli uplatniť náhradu za uvedené vecné bremeno, avšak len v zákonom stanovenej lehote do 3 rokov (§ 101 OZ) od nadobudnutia účinnosti zák. č. 66/2009 Z. z., t. j. od 1. 9. 2009 (do 1. 9. 2012).

29. Právna predchodkyňa žalobcov si uplatnila nárok na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva žalobou doručenu na súd 7. 7. 2020, teda po uplynutí stanovenej trojročnej premĺčacej lehoty, preto súd prihliadol na žalovaným vznesenú námietku premĺčania a z tohto dôvodu žalobu zamietol.

30. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

31. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

32. V danom prípade bola žalobkyňa v konaní neúspešná v celom rozsahu, preto súd priznal úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, t. j. v miere 100%.

33. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Podľa § 355 ods. 1 CSP proti rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon nevyklučuje.

Podľa § 356 CSP odvolanie nie je prípustné proti rozsudku

a.)vydanému na základe uznania nároku alebo vzdania sa nároku okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia,

b.)pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia.

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a.) neboli splnené procesné podmienky,
- b.) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c.) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d.) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e.) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f.) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g.) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené alebo
- h.) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.